

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/34/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3716204773
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3716204773.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej vo veci navrhovateľky Ing. C. M., nr. XX.XX.XXXX, bytom C., B. mieru XXXX/XX, zastúpenej Mgr. et Mgr. Michalom Bezákom, advokátom, so sídlom Krásno pri Topoľčanoch, Krásno 159 proti odporcovi I. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., B. mieru XXXX/XX, zastúpenému JUDr. Darinou Kučerovou, advokátkou, so sídlom Považská Bystrica, Železničná 90/12, o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k maloletým deťom Y., nar. XX.XX.XXXX a X., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 11P/71/2016-295 zo dňa 28. februára 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. V poradí prvým rozsudkom v tejto veci súd prvej inštancie manželstvo Ing. C. M., rod. C. a I. M. uzatvorené dňa XX.XX.XXXX rozviedol, na čas po rozvode zveril maloletú Y., nar. XX.XX.XXXX a maloletú X., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloleté deti vychovávať, zastupovať a spravovať majetok v bežných veciach, otcovi uložil povinnosť prispievať výživným na maloletú Y. po 150,- eur a na maloletú X. po 120,- eur mesačne u obidvoch od právoplatnosti tohto rozsudku, ktoré výživné bude zasielať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých a upravil aj styk otca s maloletými deťmi. Na odvolanie otca maloletých detí tunajší odvolací súd uznesením č.k. 5CoP/16/2017-217 zo dňa 27. septembra 2017 tento rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o úprave pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s odôvodnením, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal podmienkami striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov o maloleté deti, z rozhodnutia nebolo zrejmé, či sú obaja rodičia spôsobilí maloleté deti vychovávať, či majú o ich výchovu záujem, či zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov bude v záujme maloletých detí, a ak nie, konkrétne prečo, a či striedavou osobnou starostlivosťou oboch rodičov budú lepšie zabezpečené potreby maloletých detí alebo nie.

2. V poradí druhým rozsudkom vo veci, ktorý je predmetom prieskumu odvolacím súdom v tomto odvolacom konaní, súd prvej inštancie zveril na čas po rozvode maloletú Y., nar. XX.XX.XXXX a maloletú X., nar. XX.XX.XXXX /súd prvej inštancie nesprávne uvádza D./ do spoločnej osobnej starostlivosti oboch rodičov, s tým, že deti si budú striedať v týždenných intervaloch, a to vždy v nedeľu o 18.00 hod. pred bydliskom toho rodiča, kde sa budú deti práve nachádzať, s tým, že ako prvá po právoplatnosti tohto rozsudku bude mať deti v osobnej starostlivosti matka, daňový bonus na deti si uplatní otec, rodinné

prídavky na deti si uplatní matka. Súd prvej inštancie tiež rozsudkom upravil styk rodičom s deťmi tak, že každý z rodičov je oprávnený vždy v tom týždni, v ktorom nebudú deti u neho, tieto navštíviť u druhého rodiča v stredu od 17.00 hod. do 18.30 hod. v bydlisku toho rodiča, kde sa budú deti nachádzať a v prípade, že deti sa budú domáhať telefonického kontaktu s druhým rodičom, je ten rodič, u ktorého budú deti sa nachádzať, povinný tento telefonický kontakt s druhým rodičom umožniť. Ďalej súd prvej inštancie rozhodol, že výživné neurčuje a žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

3. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že otec v ďalšom priebehu konania trval na zverení maloletých detí do striedavej starostlivosti oboch rodičov a matka s týmto návrhom nesúhlasila dôvodiac, že otec nemá vytvorené podmienky. V priebehu tohto konania Okresný súd Považská Bystrica uznesením č.k. 11P/71/2016-235 nariadil neodkladné opatrenie v tom, že otec je oprávnený sa sťkať s Y. a X. každý prvý a tretí týždeň v mesiaci, od piatku od 16,00 hod. do nedele do 17,00 hod. Taktiež boli upravené vianočné sviatky, ako aj veľkonočné sviatky. Otec maloletých detí vo výpovedi uviedol, že v súčasnej dobe žije u svojich rodičov v rodinnom dome, pričom sa jedná o 6-izbový dvojgeneračný dom. Žije tam len s rodičmi. Nepoprel, že má priateľku, avšak s touto nežije v spoločnej domácnosti, resp. keď je s deťmi s priateľkou nie je. V súčasnej dobe otec podniká a je schopný si zabezpečiť tak svoj pracovný čas, že sa môže deťom venovať. Deti u neho bývajú každý druhý týždeň, niekedy ich má aj na základe dohody s matkou viacej. Sú to samé deti, ktoré sa pýtajú k nemu a chcú s ním bývať. Deťom zabezpečil všetky potreby tak, aby u neho mohli riadne prebývať. Deťom sa venuje osobne, chodieval s nim na plaváreň, robí im rôzne výlety. Poukázal aj na tú skutočnosť, že v súčasnej dobe už matka mladšiu dcéru nekojí, takže nie je to prekážka, aby boli deti zverené do osobnej starostlivosti matky. Uviedol, že chce s matkou spolupracovať a v poslednej dobe sa vzťahy upravili medzi ním a matkou, sú schopní sa dohodnúť na určitých veciach, napr. keď matka potrebovala ísť na služobnú cestu na viac dní, oslovila ho či by si zobral k sebe deti. Uviedol, že dokonca staršia dcéra chcela sudcovi povedať, že chce bývať aj u otca. Taktiež mladšia dcéra dobre znáša čas strávený u otca. Striedavou osobnou starostlivosťou sa otec chce podieľať na starostlivosti o deti. Ďalej otec doplnil svoju výpoveď v tom, že deťom sa u neho doma páči a stáva sa, že nechcú od neho ani odchádzať. Na druhej strane matka maloletých detí vypovedala, že otec nemá podľa jej názoru vytvorené podmienky pre to, aby mohli deti u neho bývať. Nemajú napríklad detskú izbu. Toto otec namietal a predložil súdu doklad o tom, že deťom kúpil detskú izbu. Ďalej matka uviedla, že deti samé ešte nemôžu pochopiť čo striedavá osobná starostlivosť znamená a myslí si, že takáto striedavá starostlivosť by bola v neprospech samotných detí, ktoré si to ešte neuvedomujú. Ďalej uviedla, že otec má partnerku, myslí si, že sa pred deťmi správa nevhodne, čo demonštrovala tým, že staršia dcéra jej dala bozku s tým, že pri tomto bozku použila jazyk, čo odôvodňovala tým, že takto to robí tatino so svojou kamarátkou lebo sa veľmi ľúbia. Na priamu otázku v čom matka spochybňuje starostlivosť zo strany otca uviedla, že podľa jej názoru otec by deti dobre nevychoval, čo demonštruje aj tým, že podľa jej názoru a vedomostí má tento dlh. Otec popiera tvrdenia matky v tom, že by sa nevhodne správal so svojou partnerkou pred deťmi, uviedol že deti videli jeho partnerku celkovo trikrát, dvakrát u jeho rodičov a jedenkrát u jej rodičov. Na základe všetkých týchto skutočností potom súd tak ako je uvedené vyššie požiadal klinického psychológa Úradu práce, soc. vecí a rodiny Považská Bystrica, o vykonanie konzultácie a psychologického poradenstva s maloletými deťmi. Na základe písomnej správy Mgr. Ivany Faktorovej mal súd za preukázané, že u maloletej Y. na základe vyšetrenia zistila, že má vytvorené podobne silné emocionálne väzby k obom rodičom. Najsilnejšia sa jej javí väzba na mladšiu sestru X.. Dieťa veľmi ťažko zvláda odlúčenie rodičov, je zneistené a bojí straty náklonnosti zo strany rodičov, u matky niečo viac. V rámci rozhovoru sama uviedla, že chce byť rovnako dlho u otca ako u matky. Dieťa má rovnako blízko aj k matke aj k otcovi. Čo sa týka maloletej X., pri vyšetrovaní zistila, že dieťa je spokojné v prítomnosti ktoréhokoľvek z rodičov, bez problémov komunikuje a kontaktuje sa s jedným aj s druhým rodičom. Pokiaľ ide o otca, dokonca sa dožadovala pobytu u neho v priebehu stretnutia u psychologičky. Záverom skonštatovala psychologička, že u detí zistila vytvorenie pozitívneho vzťahu k obom rodičom a je zrejme, že chcú tráviť čas s matkou aj s otcom. Je možné, že deti sa dokážu prispôbiť a fungovať v pravidelnom režime u otca i u matky. Systém striedavej starostlivosti však vyžaduje od rodičov vysokú úroveň spolupráce a zlepšiť ich vzájomnú komunikáciu. Prípadné znalecké dokazovanie by mohlo vyriešiť len otázku vzťahov medzi rodičmi navzájom. Opatrovník maloletých detí uviedol, že obaja rodičia majú v podstate vytvorené vhodné podmienky.

4. Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa § 24 ods. 1, 2 a 4, § 26 ods. 1, § 62 ods. 1, 2 a 6 Zákona o rodine, § 38 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CMP/ a uviedol, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že sú splnené zákonné podmienky preto, aby zveril

maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti obom rodičom. V zmysle § 24 ods. 2 Zákona o rodine mal súd za preukázané, že obidvaja rodičia sú spôsobilí deti vychovávať a otec mal záujem o zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti obom rodičom. Taktiež mal súd za preukázané, že na základe vykonaného pohovoru psychologičky s deťmi, deti striedavú starostlivosť neodmietajú a táto striedavá osobná starostlivosť je v ich záujme. Súd dospel k tomuto záveru najmä z tých skutočností, že samotné deti uviedli, že chcú rovnako čas tráviť s otcom aj s matkou. Súd mal ďalej za preukázané, že otec spĺňa všetky podmienky k tomu, aby sa o deti mohol starať aj on, a teda týmto spôsobom sa podieľať na výchove maloletých detí. Súd pri zverení detí do spoločnej striedavej starostlivosti obom rodičom, zobral za najadekvátnejšie interval 1 týždeň, takže zveril deti do striedavej starostlivosti v týždňových intervaloch. Vzhľadom k tomu, že sa jedná pomerne o malé deti a môže nastať situácia, že deti by mohli byť týždenným odlúčením od druhého rodiča určitým spôsobom frustrované, súd zároveň upravil obom rodičom styk počas striedavej starostlivosti druhého rodiča tak, že vždy v tom týždni, keď deti budú u druhého rodiča, má ten rodič, u ktorého nebudú deti, právo sa stretnúť s deťmi v stredu od 17,00 hod. do 18,30 hod. v bydlisku toho rodiča, kde sa budú deti nachádzať. Úprava styku pri zverení detí do striedavej osobnej starostlivosti nie je vylúčená. Naopak v zmysle dostupnej odbornej literatúry je v záujme dieťaťa, aby aj počas striedavej starostlivosti bol zachovaný kontakt s druhým rodičom. Zároveň súd rozhodol o daňovom bonuse tak, že tento si uplatní otec a o rodinných prídavkoch tak, že tento si uplatní matka. Taktiež súd, vzhľadom na tvrdenie účastníkov, rozhodol, že v prípade, že sa deti budú domáhať kontaktu s druhým rodičom, u ktorého nebudú v tom čase, aby mu umožnil druhému rodičovi zatelefonovať. Nakoľko rodičia majú v podstate rovnaký príjem a ich majetkové pomery sú porovnateľné, súd dospel k záveru, že nie je potrebné, aby výživné bolo upravované. Je potrebné, aby rodičia skutočne našli vhodný spôsob komunikácie, aby sa dohodli na tom, akým spôsobom budú hradíť denné potreby detí, v čase keď bude dieťa u tohto rodiča. Čo sa týka jednorazových vyšších nákladových položiek, je v záujme maloletých detí, aby sa o tomto rodičia nedohodli, v prípade však že vzniknú rozpory medzi rodičmi v tom, akým spôsobom, ktorý z rodičov má hradíť tieto nadštandardné, nie každodenné potreby, je potom možné domáhať sa, aby o tom rozhodol súd. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP.

5. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie matka maloletých detí. Podľa nej má konanie inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keď súd prvej inštancie neaplikoval čl. 6 CMP - vyšetrovací princíp a § 35 CMP - zákonnú povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci. Súd prvej inštancie tiež nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, hoci matka opakovane poukazovala na skutočnosť, že záverečnú správu z poradensko-psychologického procesu vypracovala Mgr. Ivana Faktorová, psychologička RPPS, ktorá preukázateľne nie je zapísaná do príslušného zoznamu znalcov, ktorý zápis by ju kvalifikoval na vypracovanie kvalifikovaného odborného vyjadrenia. Matka tiež namietala skutočnosť, že z obsahu záverečnej správy nevyplýva žiaden jednoznačný záver o vhodnosti resp. nevhodnosti striedavej osobnej starostlivosti. Preto matka navrhovala riadne znalecké dokazovanie k problematike, či je v danom prípade vhodnejšia striedavá osobná starostlivosť alebo výlučná osobná starostlivosť.

6. Ďalej matka maloletých detí uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie je prekvapivý, nepredvídateľný, nepresvedčivý, bol vydaný predčasne a je zmätočný a nepreskúmateľný. Matka dňa 23.02.2018 zaslala súdu prvej inštancie emailom a v rovnaký deň aj v listinnej podobe svoje vyjadrenie k návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia a ku skutkovým tvrdeniam prevzatým do odôvodnenia uznesenia sp.zn. 11P/71/2016. K tomuto podaniu pripojila matka 23 príloh, pričom v niektorých prílohách boli farebne zvýraznené skutočnosti na ktoré matka poukazuje. Takto bolo napríklad v záverečnej správe z poradensko-psychologického procesu, ktorú vypracovala Mgr. Ivana Faktorová zvýraznené skonštatovanie menovanej psychologičky, že zistila indoktrináciu maloletého dieťaťa dospelou osobou a že znalecké dokazovanie by mohlo byť nápomocné v otázke posúdenia osobnosti rodičov, ich motivácie k striedavej osobnej starostlivosti, resp. proti nej a tiež pre hlbšie posúdenie emocionálnych väzieb a psychologického stavu maloletých detí. Napriek takejto nejednoznačnosti záverečnej správy a návrhu matky na vykonanie znaleckého dokazovania súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Vôbec tak nezisťoval odpovede znalca na otázky, ktoré matka položila a ktoré sú z hľadiska predmetu súdneho konania významné. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozsudku ani nevysporiadal s vyjadreniami matky z podania zo dňa 23.02.2018, resp. z z predchádzajúcich písomných podaní a ústnych prednesov. Podľa matky sa súd prvej inštancie zákonným spôsobom v priebehu konania ako aj vo výroku svojho rozsudku a v jeho odôvodnení nijako nevysporiadal ani s otázkou skutočných príjmov a výdavkov na strane otca maloletých detí ako aj na jej

strane. Matka svoje výdavky presne vyšpecifikovala a vydokladovala a tiež doložila súdu dôkazy, že príjme otca je rádovo niekoľkonásobne vyšší ako jej príjem. Tieto skutočnosti však súd prvej inštancie nevzal do úvahy, rovnako ako aj návrhy matky na overenie skutočných príjmov otca. V rozhodnutí potom neuviedol prečo na tieto tvrdenia a návrhy matky neprihliadal. Ďalej sa súd prvej inštancie nijako nevyporiadal s argumentáciou matky, že otec maloletých detí nie je žiadny začínajúci podnikateľ, čomu majú zodpovedať jeho príjmy. Otec je od roku 2012 spoločníkom obchodnej spoločnosti, čo je zistiteľné z obchodného registra. Súd prvej inštancie na toto nijako nereflektoval. Rovnako ani na argumentáciu matky, že podľa verejne dostupných údajov mala obchodná spoločnosť, v ktorej je otec spoločníkom dlh v sume viac ako 8.000,- eur. Tu súd vyslovene uviedol, že ho to nezaujíma. Nakoniec matka poukázala na to, že súd prvej inštancie v písomnej zápisnici z pojednávania zo dňa 28.02.2018 nezachytil niektoré jej vyjadrenia. Na základe všetkých týchto skutočností matka maloletých detí navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, alebo aby ho zmenil a sám vo veci riadne rozhodol.

7. K odvolaniu matky otec maloletých detí písomne uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je zákonný a správny. Maloleté deti majú oboch rodičov rovnako radi a podľa svojej vôle chcú byť rovnako s ním ako aj s matkou. Matka maloletých detí nepredložila žiadna nové fakty a dôkazy, ktoré by zmenili situáciu. Psychologička vo svojej záverečnej správe uviedla, že maloleté dieťaťa má vytvorené silné citové väzby k oboj rodičom, z pozorovania usúdila, že má rovnako blízko k oboj a podobne. Matka veľmi dobre vie, že maloleté deti sú v prítomnosti otca šťastné, tešia sa na neho a neradi od neho odchádzajú. Podľa otca je dôležité aj to, že striedavú starostlivosť majú už reálne odskúšanú počas dvoch mesiacov letných prázdnin a maloleté deti s ním trávili dlhší čas aj vtedy, keď to matke vyhovovalo z dôvodu operácie a liečenia. Maloleté deti boli pri takejto starostlivosti šťastné, pozitívne sa zo odzrkadlilo v ich správaní a netrpeli. Otec preto navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

8. Matka k vyjadreniu otca písomne uviedla, že svojím odvolaním nesleduje predĺženie celého konania ale je neprípustné, aby súd v tak závažnej veci ako je úprava pomerov bývalých manželov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva vychádzal len z písomnej správy psychológa ÚPSVR, ktorý nie je kvalifikovaný na podanie odborného stanoviska, prípadne niektoré skutočnosti z tohto stanoviska nesvedčiace v prospech jeho rozhodnutia prehliadal /tvrdenia psychologičky o indoktrinácii maloletého dieťaťa/. Konanie na súde prvej inštancie je tak zaťažené vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. A súd prvej inštancie ani nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Pre matku je prvoradá záujme maloletých detí a tento aj svojím odvolaním sleduje. Pokiaľ ide o otcom uvádzané trávenie letných prázdnin, matka maloleté deti k otcovi na žiadosť maloletej Y. doviezla ale po troch dňoch sa obe deti vrátili s tým, že to už dlhšie bez matky nevedeli vydržať a sama maloletá Y. sa vyjadrila, že každý deň za matkou plakala. Matka ďalej poukázala na situáciu v júli 2017. Napriek dohode medzi rodičmi o dĺžke pobytu maloletých detí u otca, tento dohodu nerešpektoval a odmietal maloleté deti priviesť späť k matke. Obmedzoval aj telefonickú komunikáciu matky s maloletými deťmi a matku nijako neinformoval o pobyte maloletých detí. Matka bola napokon nútená obrátiť sa na políciu, ktorá však nemohla konať pre neprávoplatnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. V konečnom dôsledku matka v mesiaci júl 2017 nevidela maloleté deti 16 dní. Ďalej matka maloletých detí uviedla, že obchodná spoločnosť, ktorej je otec maloletých detí jediným spoločníkom a konateľom, disponuje peňažnými prostriedkami prinajmenšom na reklamu a propagáciu. Samotný otec v júli 2018 absolvoval zahraničnú dovolenku bez maloletých detí, pričom nijako nereagoval na žiadosť matky o finančnú výpomoc na lieky a hospitalizáciu maloletej X.. Výživné na maloleté deti otec platil nepravidelne a len v minimálnej výške. Všetko ošatenie, obuv, hračky a drogériu, ktoré otec deťom kupuje, ponecháva vo svojej domácnosti a maloleté deti z toho nič nemajú doma. Podľa matky je tiež otázne, ako si otec môže dovoliť platiť mesačne 200 eur na osobný účet maloletých detí.

9. K tomuto vyjadreniu matky maloletých detí sa následne vyjadril otec maloletých detí. Podľa neho matka vôbec nesleduje záujem maloletých detí, ale svoj a nevie sa vyrovnáť so skutočnosťou, že maloleté deti ľúbia oboch svojich rodičov. Striedavá starostlivosť prebieha viac ako 4 mesiace a maloleté deti sú spokojné. Šťastné a vyrovnané. Vytvoril im vlastnú detskú izbu, zakúpil ošatenie. To, že matka nebola s maloletými deťmi v júli 2017 16 dní bolo dôsledkom jej hospitalizácie, kedy sa on staral o maloleté deti. Pokiaľ matka poukazuje na neodbornosť Mgr. Faktorovej, ktorá spísala záverečné stanovisko z poradensko-psychologického procesu, tak menovaná je detským psychológom, má patričné odborné vzdelanie a pracuje niekoľko rokov s maloletými deťmi a ich rodičmi. Podľa otca

súd správne vyhodnotil, že je v záujme maloletých detí, aby neboli vystavené prípadnému stresu zo znaleckého dokazovania a preto sa uspokojil s uvedeným záverečným stanoviskom. Toto však je v rozpore so záujmami matky a preto tejto nevyhovuje.

10. Následne sa každý z rodičov maloletých detí ešte ďalej písomne vyjadroval k podaniam druhého z rodičov maloletých detí, pričom obaja zotrvali na svojich tvrdeniach a návrhoch.

11. Vo veci sa vyjadril aj kolízny opatrovník maloletých detí. Podľa neho obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky pre výchovu a starostlivosť a majú všetky predpoklady deti riadne vychovávať. Na základe vykonanej komunikácie s maloletými deťmi prostredníctvom psychológa referátu poradensko-psychologických služieb sa pridrižujú jej odporúčaní, ktoré vyplývajú zo záverečnej správy vypracovanej dňa 8.1.2018.

12. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP.

13. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam matky maloletých detí dodáva nasledovné:

14. Ako už odvolací súd uviedol vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí v tejto veci, v tomto konaní, rovnako ako v každom inom konaní o úprave rodičovských práv a povinností musí byť prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu najlepší záujem maloletého dieťaťa /čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa z 30. septembra 1990, čl. 5 Zákona o rodine/. V prípade rozhodovania o osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, preto musí súd zisťovať najmä vhodnosť výchovného prostredia u každého z rodičov, ich podmienky, osobnostné predpoklady pre starostlivosť a výchovu, vzájomné vzťahové väzby. Okrem toho musí byť pri rozhodovaní venovaná názoru maloletého dieťaťa náležitá pozornosť zodpovedajúca veku a rozumovej vyspelosti maloletého dieťaťa /čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa z 30. septembra 1990, čl. 5 Zákona o rodine, § 43 ods. 1 Zákona o rodine, § 100 ods. 3 O.s.p./.

15. V prípade rozhodovania o osobnej starostlivosti rodičov o maloleté dieťa pri rozvoze manželstva musí konajúci súd vychádzať z premisy, že záujmom maloletého dieťaťa je, aby bolo v osobnej starostlivosti oboch rodičov. To sa odzrkadlilo aj v zákonnej úprave, keď § 24 ods. 2 Zákona o rodine stanovuje, že ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa a ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Zákon teda stanovuje pre zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov podmienky, ktorými sú: 1. rodičia musia byť spôsobilí dieťa vychovávať, 2. rodičia musia mať o výchovu dieťaťa záujem, 3. zverenia maloleté dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov bude v záujme maloletého dieťaťa a 4. striedavou osobnou starostlivosťou oboch rodičov budú lepšie zabezpečené potreby maloletého dieťaťa. Ak sú uvedené zákonné podmienky splnené, musí byť maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

16. Odvolací súd je po preskúmaní veci presvedčený, že danej veci boli všetky uvedené podmienky pre zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov naplnené. V konaní bolo preukázané, že obaja rodičia maloletých detí sú spôsobilí maloleté deti vychovávať. Toto potvrdil vo svojej správe kolízny opatrovník maloletých detí. V konaní neboli preukázané žiadne nedostatky v starostlivosti rodičov o maloleté deti. Maloleté deti sú vo faktickej starostlivosti matky. V starostlivosti otca sú počas doby styku určeného ad hoc dohodou rodičov, resp. v súčasnosti neodkladným opatrením, pričom ide o dobu viacerých dní po sebe. Ani jeden z rodičov netvrdil relevantné skutočnosti, podľa ktorých by starostlivosť toho druhého o maloleté deti nebola riadna alebo mala nepriaznivý vplyv na vývoj

a výchovu maloletých detí. Tvrdenia matky o nevhodnom správaní otca a jeho priateľky v prítomnosti maloletých detí neboli v konaní preukázané. Tvrdenia matky skôr vyvolávajú u odvolacieho súdu dojem, že sa nevie zmieriť so skutočnosťou, že niekedy, keď otec trávi čas s maloletými deťmi, je to aj za prítomnosti otcovej priateľky, čo by u maloletých detí mohlo vyvolať dojem vytvárania novej rodiny, bez ich matky. Aj keď je takýto postoj matky pochopiteľný a prirodzený, sama skutočnosť, že počas doby, kedy sú maloleté deti u svojho otca môže nastať situácia, kedy po určitý čas bude s nimi a ich otcom aj otcova priateľka, nie je dôvodom pre spochybnenie riadnej starostlivosti otca o maloleté deti. Rozvod rodičov a prípadné utváranie nových partnerských vzťahov zo strany rodičov je fakt, ktorému sa budú musieť prispôbiť aj maloleté deti Y. a X.. Rovnako tak podľa odvolacieho súdu ani skutočnosť, že obchodná spoločnosť, v ktorej je otec spoločníkom a konateľom, mala alebo má dlh, neohrozuje riadnu starostlivosť otca o maloleté deti. V konaní nebolo preukázané, že by otec maloletých detí zavinil vznik tohto dlhu nejakým protiprávnym alebo nemorálnym správaním, ktoré by prípadne mohlo narušiť morálny vývin maloletých detí Y. a X..

17. Podľa odvolacieho súdu bolo v konaní aj preukázané, že obaja rodičia majú o výchovu maloletých detí záujem. Spochybňovanie záujmu otca o výchovu maloletých detí zo strany matky nie je na mieste. Nie je logické, aby sa otec s cieľom vyhnúť sa plateniu výživného vo výške niekoľko sto eur mesačne, domáhal striedavej osobnej starostlivosti. Táto bude od neho vyžadovať náklady na výživu maloletých detí v období kedy budú u neho v celkovej sume, ktoré nebude o mnoho nižšia ako výživné, čo by na ne matke platil a okrem toho si bude od neho aj vyžadovať osobnú každodennú starostlivosť o maloleté deti.

18. Tak ako otec zmenil svoj postoj k starostlivosti o maloleté deti, keď najprv súhlasil s ich zverením do osobnej starostlivosti matky a až neskôr v priebehu konania začal požadovať striedavú osobnú starostlivosť, zmenila svoj postoj aj matka maloletých detí. Sama najprv osobnú striedavú starostlivosť neodmietala a súhlasila s ňou, a až na poslednom pojednávaní pred vyhlásením prvého rozsudku súdu prvej inštancie v tejto veci svoj názor zmenila a striedavú osobnú starostlivosť odmietla s tým, že maloletú X. kojí a otec už o maloleté deti neprejavuje takú starostlivosť ako predtým, pričom jej tvrdenia ani neboli preukázané.

19. Nakoniec je odvolací súd presvedčený, že striedavou osobnou starostlivosťou o maloleté deti Y. a X. budú lepšie zabezpečené potreby maloletých detí a takáto forma starostlivosti bude v najlepšom záujme maloletých detí. V konaní bolo preukázané, že obe maloleté deti majú silné emocionálne väzby k obojím rodičom a chcú byť aj s jedným aj s druhým rodičom. Je pravdepodobné, že maloleté deti v súvislosti s rozchodom svojich rodičov prežívajú úzkosť a dlhodobá záťaž by im mohla spôsobiť problémy neurotického charakteru. Tieto skutočnosti vyplynuli zo záverečnej správy z poradensko-psychologického procesu, ktorú za Referát poradensko-psychologických služieb ÚPSVR Považská Bystrica vypracovala dňa 08.01.2018 Mgr. Ivana Faktorová, psychologička, na základe 6 konzultácií s maloletými deťmi a ich rodičmi. Odvolací súd, tak ako súd prvej inštancie, nemá dôvod pochybovať o správnosti uvedených záverov. Aj keď Mgr. Ivana Faktorová nie je súdnym znalcom, je osobou s potrebným odborným vzdelaním a s ohľadom na jej prácu aj s potrebnou praxou, ktorá môže zodpovedne posúdiť vzájomných vzťah maloletých detí a ich rodičov a súvisiace otázky. Odvolací súd nepovažuje za potrebné, aby v každom spore rodičov o starostlivosť o maloleté deti bol do veci zaangažovaný súdny znalec, ktorý by podrobil maloleté deti a ich rodičov znaleckému skúmaniu. Takéto konanie predstavuje záťaž pre maloleté deti a je časovo náročné. Ak stanovisko odborných pracovníkov ÚPSVR dokáže uspokojivo a bezrozporne zodpovedať otázky, ktoré sú pre konajúci súd rozhodujúce pre posúdenie najvhodnejšej formy starostlivosti o maloleté deti, je dôvodné, ak sa konajúci súd s takýmto stanoviskom uspokojí a vo veci nenariadi znalecké dokazovanie. Takto správne postupoval aj súd prvej inštancie v tejto veci, keď matka maloletých detí žiadne vecné námietky proti záverom správy Mgr. Ivany Faktorovej neprezentovala a samotné závery boli dostatočné pre rozhodnutie súdu vo veci. Námietka matky maloletých detí, že samotná menovaná psychologička podľa správy zistila, že želanie maloletej Y. byť rovnako dlho u otca i u matky nie je jej samostatným názorom ale vplyvom dospel osoby, nie je podľa odvolacieho súdu podstatná. Maloletá si len ťažko vzhľadom na svoje vek v čase konzultácií /necelých 7 rokov veku/ vie predstaviť, čo všetko obnáša ktorá forma starostlivosti rodiča a ktorú dôvodne preferuje. Nie je ničím výnimočným, ak deti v takomto veku skôr prevezmú názor rodiča, ktorému sa chcú zapáčiť, resp. nechcú ho zraniť. Toto však samé osebe nesvedčí o úmyselnom ovplyvňovaní názoru maloletého dieťaťa rodičom smerom, ktorý by bol v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa. Okrem toho je pre závery súdu skôr podstatné, že maloletá Y. pri konzultáciách vykazovala rovnako silné emocionálne

väzby k oboj rodičom, ťažšie zvládala odlúčenie od rodičov a spontánne sa túlila aj k otcovi a očakávala od neho prejavy náklonnosti.

20. Podľa odvolacieho súdu teda striedavá osobná starostlivosť lepšie zabezpečí potreby maloletých detí Y. a X., keď tieto sú rovnako silne emocionálne naviazané na matku i otca a chcú byť s oboma rodičmi. Striedavá osobná starostlivosť môže pomôcť maloletým deťom, aby sa lepšie vyrovnali s rozchodom svojich rodičov a môže minimalizovať dopad rozchodu rodičov na psychický vývin maloletých detí a ich osobnosť. Takáto forma starostlivosti preto bude v najlepšom záujme maloletých detí Y. a X., aj keď samozrejme, že rozhodnutie súdu vytvára pre to len predpoklady a ich naplnenie je celkom v rukách rodičov maloletých detí.

21. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť otca na maloleté deti, ani tu odvolací súd po preskúmaní veci nezistil, že by rozhodnutie súdu prvej inštancie o neurčení vyživovacej povinnosti na maloleté deti bolo nesprávne.

22. V poradí prvým rozsudkom v tejto veci súd prvej inštancie pri zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky určil otcovi výživné v sume 150,- eur mesačne na maloletú Y. a v sume 120,- eur mesačne na maloletú Charlottu. Vychádzal pritom zo zistených pomerov rodičov, podľa ktorých matka maloletých detí je na materskej dovolenke poberá len rodičovský príspevok. Obchodná spoločnosť, v ktorej je otec spoločníkom a konateľom, vykazuje stratu, v peňažnom denníku obchodnej spoločnosti sú často uvedené položky ako osobný výber, ktoré otec nevedel zdôvodniť, otec pracuje pre spoločnosť Allianz, kde podľa vlastného vyjadrenia dosiahol za rok príjem cca 2000,- eur a má aj finančné prostriedky z brigádnickej činnosti. Matka maloletých detí uvedený rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určenej vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti odvolaním nenapadla.

23. Odvolací súd je toho názoru, že ak za situácie, kedy boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky bolo dôvodné a správne určiť otcovi maloletých detí výživné v celkovej sume 270,- eur mesačne, je dôvodné a správne, aby za situácie, kedy budú maloleté deti v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov /rovnako dlhý čas počas kalendárneho mesiaca/ nebolo otcovi určené na maloleté deti žiadne výživné. Otec sa na nákladoch na výživu maloletých detí bude teraz podieľať v rovnakom rozsahu ako matka, od predchádzajúceho stavu v čase prvého rozsudku súdu prvej inštancie nedošlo preukázane k zmene pomerov rodičov a v pomeroch rodičov neboli nateraz zistené také rozdiely, ktoré by odôvodňovali uložiť otcovi povinnosť platiť výživné na maloleté deti k rukám ich matky.

24. Na základe týchto záverov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

25. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).